

REPUBLIKA

SHQIPTARE

Fletorja

Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

PAJIME: për një mot fr. ar 12 në
Shqipëri; fr. ar 20 jashtë;Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANËNjë copë e javës fr. ar 0.25 ; një copë
e javës së kalueme fr ar 1.00.

Bisedimet e Senatit

Mbledhja 45

E Merkurë 11 XI 1925 ora 10 para dr.

(Kryeson Z Pandeli Evangjeli

(Vijon nga num. 87)

Këndohet Art. 6. i Dekret-Ligjit
e paraqitun.Këjo Ligjë hyen në fuqi qysh prej
ditës së shpalljes.

Këndohet Art. 6. i Komisionit.

Këjo Ligjë hyen në fuqi që prej
ditës së shpalljes.

Pranohet

Këndohet art. 7. i paraqitun prej
Dhomës së Deputeteve.Dispozitat e Ligjeve të tjera që janë
në kundërshtim me këtë Ligjë, janë
të pa fuqishme, për veç angazhma-
nevet të mbështetuna në Konvencione
të ndryshme.

Këndohet Art. 7. i Komisionit.

Dispozitat e Ligjeve të tjera janë
në kundërshtim me këtë Ligjë, janë
të pa fuqishme, për veç angazhma-
nevet të mbështetuna në Konvencionet
të ndryshme.

Pranohet.

Këndohet Art. 8. i paraqitun prej
Dh. së Deputeteve.

Ministria e P. Mbrendshme, e Ja-

shtme dhe Komanda e Ushtrisë e të
Gjendërmaris, ngarkohen në zbatimin
e kësaj Ligjë.

Këndohet Art. 8 i komisionit.

Autoritetet kompetente ngarkohen
me zbatimin e kësaj Ligjë.Z. E. FRASHERI. Komisioni e pa
të tepertë që të përmend Ministrit dhe
Komanda të ngarkohen me zbatimin
e kësaj Ligjë të përmenduna në De-
kret-Ligjin e paraqitun, dhe për të
qenë në konformitet me statut themë
autoritetet kompetente.Z. S. VUÇITERNI. Unë jam në
kundërshtim dhe me Komisionin, dhe
proponoj që të vihet që Ministria e
P. Mbrendshme dhe ajo e Jashtme
ngarkohen me zbatimin e kësaj Ligjë
se Gjendëmeria është e lidhur me M.
P. Mbrendshme.Z. E. FRASHERI. Gjendërmëria
me duket se është e lidhur me Fuqin
Armata dhe jo me M. P. Mbrendshme;
për pos kësaj për rrejtjen e kufinit
mund t'i lihet dhe ushtrisë, pra Kom-
isioni tue u mbetur dakord edhe me
Përf. e M. i Mbrendshme gjer në t'ar-
syeshme që të vihet. Autoritet Kom-
petente ngarkohen me zbatimin e kësaj
Ligjë.Z. T. SELENICA (P. M. P. Mbrend-
shme) Si tha edhe Z. E. Frashëri K.
F. Armata nuk është e caktuar se ku është
lidhur, mbasi Ministria e Luftës është
syprimuar, por duhet e caktuar se kush
detyrohet me zbatimin e kësaj Ligjë,
se duhet e caktuar se kush është respon-
sabel në rastë mos zbatimit.Z. H. XHEMALI. Dhe unë jam i
mendimit që t'i ngarkohen me zba-
timin e kësaj Ligjit M. P. Mbrendshme
dhe e Jashtme të cilat si mas Statu-
tit mundet të bahen rresponsabel se
K. F. Gjendërmaris janë organet e tyre
dhe detyrohen të zbatojnë urdhnat e
marun prej Ministris.Z. S. VUÇITERNI. Unë prap en-
sistoj në pikpamjen e parë dhe them
që të ngarkohet me zbatimin e kësaj
Ligjë M. P. Mbrendshme dhe ajo e
Jashtme, se Gjendërmëria mundet të
jet e lidhur me K. e P. Fuqin Armata
për çastje disiplinë; se për çastje
detyrë me doe-mos është e lidhur me
M. P. Mbrendshme, gjithë ashtu edhe
Ushtria që është në Kufi, për çastje
që i takojnë administratës dhe poli-
tikës asht e lidhur në Prefektur e ci-
la është si Përfaqësuesi i Ministris.Z. E. FRASHERI. Pyes Z. Përf. e
Qeveris që autoritetet e delit ku janë
lidhur?

Z. TEKI SELENICA Përf. M. P.

Mbrendshme) Sa për autoritetet e detit d. m. th. kapidanit e portavet janë të lidhun me M. P. Mbrendshme.

Z. E. FRASHERI. Prej shpjegimeve qi jep Z. S. Vuçeterni Gjendarmëria ose Ushtria qi ndodhen në rojen e Kufinit do të drejtohen drejtë për drejtë prej M. P. Mbrendshme për sa i përket çashtjes administrative ose Politike, kështu për fundon.

Z. S. VUÇETERNI. Përfundon qi t'i drejtohet a Prefekturës ose Nën-prefekturës qi janë të Politikës se kejo shkakton çentralizim kurse kemi çentralizim se s' mundet një gjendarë me i dhanë kerkujt pa marrë lejen e Prefekturës ose Nënprefekturës qi përfaqësojnë Ministrin.

Z. E. FRASHERI. Në asht se ngrihet Gjendarmeria nga roja e kufis dhe ngarkohet ushtria për atë roje, atëherë këto si do veprojnë? a do t'i drejtohen M. P. Mbrendshme për instrukcione?

Z. S. VUÇETERNI. Në kjoftë se ngrihet Gjendarmeria e vihet Ushtria në rojen e Kufinit, vëhet një Ligjë tja-ter me të cilën e detyron si Gjendarmerin mbasi ajo Ushtri atje do të kryenë detyren e Gjendarmeris.

Z. J. GJINALI. Ajo qi thotë Z. E. Frasheri nuk mund të ndodhi se qeveria në paktë nevojë për shtuarjen e rojes së kufinit, mundet të plotësoj rojen me ushtarë tuj i dhan ndihmë Gjendarmaris, por nuk mundet kurr të lihet vetem ushtria në kufi, por së bashku me Gjendarmerin dhe nën urdhenin e Gjendarmeris.

Z. KRYETARI. Kush asht antarë i pranimit të formulit të berë prej Komisionit d. m. th. qi autoritetet Kompetente ngarkohen me zbatimin e kësaj Ligjë të ngrerë doren.

Mbetet në pakicë.

Z. KRYETARI. Kush asht antarë i formulit të proponueme prej Z. S.

Vuçeterni d. m. th. që M. P. Mbrendshme dhe ajo e Jashtme ngarkohen me zbatimin e kësaj Ligjë të ngrerë doren.

Pranohet.

Z. KRYETARI. Mbasi gjatë për të bisedue s' kemi, mbledhja mbyllet në ora 11.50 p. d. për t'u mbështjell ditën e shtunde me 14-XI 1925 ora 10 p. d.

Mbledhja 46

E Shtunde me 14-XI-1925 ora 10 p. d.

Mbledhjen e Kryeson Z. P. Evangjeli

Këndohen emnat e Z. Z. Senatorve dhe mungojnë Z. Z. P. Harito (leje) P. Sh. Deda (leje) S. Vuçeterni, Sh. Seireqi (leje).

Z. KRYETARI. Shumica asht mbledhja hapet.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetve Nr. 250-I datë 13-XI-1925 me të cilën përcillet projekt-ligja mbi një Kredi prej Fr. ari 8.000 për Zyren e Shtypit.

ZANA. Në rendin e ditës.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetve Nr. 215-III datë 13-XI-1925, me të cilën përcillet Projekt-Ligji mbi shtimin e një Krediti prej Fr. ari 8.500 në Buxhetin e Dhomës së Deputetve.

ZANA. Në rendin e ditës.

Bisedim në parim mbi Dekret-Ligjin mbi ndryshimin e artikujve 1, 2, 3, të Dekret-Ligjës mbi Internimin e femive e Konfiskimin e pasunisë t'aratisunve.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetve Nr. 310-II datë 8-XI-1925, me të cilën përcillet Dekret-Ligji mbi internimin e femive e Konfiskimin e pasunisë t'aratisunve.

Këndohet Dekret-Ligji në fjalë nën

për nën si vijon:

Ligjë mbi ndryshimin e Artikujve 1, 2, 3, të Ligjës mbi Internimin e femive e Konfiskimin e pasunisë t'aratisunve.

Art. 1. Të pandehunve me krim e delikt qi aratisen e qi nuk dorëzohen mbas 15 diteve të dorimit të letër-shterngimit, ju konfiskohet pasunija e tundshme dhe e pa tundshme dhe në kjoftë se ajo pasuni ka edhe pjesëtare tjerë ju dahet pjesa e tyre me anën e pleqësisë së Lagjës a të Katundit dhe ju shitet pjesëtarve të pa fajshëm, në mos e blejshin ata shitet në adjudikatë dhe të hollat i dorëzohen Financës të vendit; në mos daltë kush blerës, pasunija e pa tundshme rregjistrohet si pasuni e Shtetit.

Kriminelve t'aratisun ju internohet gjithë femija mashkuj e femra qi gjinden në një zjarë e banojnë tokërisht të pa ndamun.

Përfashohen nga Internimi pjesëtarët e gjinisë qi janë ulokë e studenta aktive dhe gratë e fejueme më tepër se 15 vjeç qi nuk kanë dalë në burri.

Vendi i Internimit caktohet nga Min. P. Mbrendshme dhe vazhdon deri sa i aratisuni dorëzohet Qeverisë ose të falen nga ana e Kryetarit të Republikës.

Art. 2. Për ata qi i mbajnë e mbashajnë t'aratisunit ose lehtësojnë aratisinë e tyre me dashje e pa shterngim nga ndonji anë, veprohet si mbas Nënart. 1. me përfashtimin e internimit të grave dhe konfiskimit të pasunisë së këtyneve.

Art. 3. Në qoftë se t'aratisunit, të cilve do të u konfiskohet pasunija e do të u shitet ose do të rregjistrohet si pasuni e Shtetit, kur t'aratisunit dorëzohen Qeverisë ose të falen nga ana e Kryesisë së Republikës ose të vdesin, do t'u kthehen të hollat e

vlefës së pasunisë së tyne nga ana e arkës ose pasunija qi do të jetë e rregjistrueme si pasuni e Shtetit.

Art. 4. Këjo Ligjë hyen në fuqi qysh nga dita e shpalljes në Fletoren Zyrtare.

Art. 5. Min. P. Mbrendshme e ajo e Drejtësisë ngarkohen me zbatimin e kësaj Ligjë.

Z. N. DERVISHI. Z. Kryetar! ç'do Shtet e ç'do Qeveri për të sigurue jeten dhe nderin e popullit, e të drejtat personale gjith ashtu për të ruajtun qetësinë banë Ligjë, të cilat i pergaditë tujë marrë parasysh gjithmonë zakonet e vendit, kohën dhe duke studjue e shqyrtue Ligjet e shteteve të Gjytetruarë ban një Ligjë dhe kësaj i thonë Ligjë (Kanun).

Sikurse e dini Z. Juajë Ligji asht rojtës edhe bari i popullit, Ligji ndalon njerin nga një vepër, kësaj vepër i thonë faj, dhe vepruist i thonë fajtor. Ky faj dahet në tri Katëgori: 1. asht Krim (Xhinajet) 2. Delikt (Xhynha) dhe në asht faj i vogel qi thonë "Pjenë de policë" (kabahat).

Pra kush vepron kondra Ligjit d. m. th. ay njeri qi ban një krim quhet Kriminel dhe denohet me vdekje. ose vehet në kala (Kalabend) ose vehet ner pranga, ose rëzohet nga të drejtat civile qi kësajë i thonë Turqisht (Hukuki modenjeden iskat) Droi de civile, dhe ka një denim prej tre deri 15 vjetë burege.

Ma delikt ka denimin si mbas Ligjit prej një javë e deri në 3 vjetë burg dhe jezaj-nakdi.

ZANA. Thuajë shqypë gjobë.

vazhd. Z. N. DERVISHI. Asht pas-taj edhe faj (kabahat) e cila ka një denim prej 24 orë e deri 1 javë burgë, ose një denim me gjobë deri 100 grosh. Ky Dekret-Ligjë qi na asht paraqitë prej Qeveris për votim asht kondra neneve 371, 378, 381, 384 të

procedurës penale e cila Ligjë ka lehtësue mbi këto nene.

Nji njeri qi ban një krim masi përfundohet nga Gjygi hetues dhe e jepë për në Gjygi, ma parë i dergohet nga Kryetari i Gjygjit një komunikatë duke ju shenjue në të 10 ditë një afat për me u gjykuë, i cili afatë shpallet duke u mevarë nepër Xhamira e vnde të tjera publike duke e thenë se po mos dorëzohet mbrënda keti afatit, i sikvestrohet (Xaxhse) ma-

lli, dhe atëherë në qoftë se nuk dorëzohet në ket afat i sikvestrohet pasunija dhe gjykohet në mungesë të tij (Gijabi), dhe në qoftë se denohet Qeverija i konfiskon pasuninë e në qoftë se fëmija e tij ka nevojë për ushqim i ndihmon Qeverija dhe ma vonë në qoftë se kriminel i dorëzohet ose del i pa fajshem d. m. th. mer (berajët) pasunija e konfiskueme prej Qeveris i këthehet përserij.

(vijon)

Bisedimet e Parlamentit

Mbledhja e 57

E Hane 2 Nanduer 25 ora 3.30 m. d.

(Kryeson Z. Kostaq Ketta

Vijon nga numri 87

Këndohet artikulli II. si pason:

Pronsia e tokavet të këtyne prodhimevet do të vërtetohet mi titra zyrtare ase me dishmi të pleqsis së Katundevet.

Pranohet

Këndohet artikulli III. si pason:

Ministria e Financavet ngarkohet me zbatimin e kesaj ligjë.

Pranohet.

(Bahen pesë minuta pushim dhe mbas pesë minutash Mbledhja mbshtillet (prap).

Z. B. BEGOLLI: Z. Kryetar! Para se të hyjmë në rendin e ditës do të baj një proponim qi Ministrat vetëm kur të kenë Këshillë mundet të mos vijjnë dhe të dergojnë përfaqësues dhe në ditët e tjera duhet të vijjnë vetë këtu. A po mos na pardejnë si Z. M. Libohova qeajallarët e tyne.

Z. F. VOKOPOLA: Proponimi qi ban Z. B. Begolli nuk asht i drejtë se na nuk mundemi të imponojmë

Ministrat kurdoherë të vijjnë këtu. Si mas Rregullores ata kanë të drejtë të dergojnë përfaqësuesat e tyne dhe me nonji çashtje qi shifet nevojë mundet t'i thëresim për të na dhenë shpiegime. Nga n' anë themi qi duam punë prej Qeveriës dhe Ministrat të punojnë jo vetëm ditën por dhe natën, dhe nga ana tjetër duam qi në ç' do bisedim, qoft dhe pa rëndësi, Ministrat të ndodhen këtu.

Z. J. EREBARA: Nuk themi qi dhe kur kanë punë me rëndësi të vijnë të gjithë, por të mos na pandejnë se jemi dhe qejallarët e tyne. Në vendet e tjera kurdoherë tri-katër frona janë të okupue nga Ministrat qi përfaqësojnë Qeverien në Parlament. Po si duam të punojmë neve un nuk e di.

Z. V. BAMIRIA: Si kur të marrëm gazetat e jashtme do të shohim se Ministrat të kryesuem prej Kryeministrit kurdoherë ndodhen në Parlament për të përfaqësue Qeverien. Në vërtet jemi fuqi legjislativ, por duhet qi dhe trupi Ministrues të përfaqësohet në këtë Dhomë. E kam thenë dhe tjetër herë qi ne nuk mundemi të bisedojmë dhe nderi e dinjiteti i

Parlamentit nuk e lyp të bisedojmë me nëpunsa e shefat e Ministrive.

ZANA : Me Sekretarët.

Z. V. BAMIIHA : Por duhet të vijmë vetë Ministrat. Se shumë herë takon qi vijmë në kundërshtim me një Ministër dhe ay ve vot-besimin.

Por kur na vinë Përfaqësuesat kjo nuk mundet të bahet. Veç kësajë si kur se i kam thanë dhe një herë ish Ministrit të drejtësis Z. P. Pogës qi Ministrat duhet të vijnë vetë këtu se at' herë do të detyrohen të studiojnë ç' do çashtje dhe jo të venë nenshkrim pa ditun se e bejnë. Unë do t'u them s'i ngjan një Ministrit qi kish firmuar një akt dhe nuk e dinte qi me atë shkresë kish pushue një nëpunës. Dhe ma pastaj kur ardhni Ministri i ri kish vajtun të bënte iutje qi të mos pushohësh ay nëpunës se ë kish mik. Po aktin e pushimit e kish nenshkuar vetë !

Z. K. FLOQI : Kush qe ay Ministër.

Z. V. BAMIIHA : Z. P. Poga e ka bërë. Pra për këtë i lutem Qeveriës qi të mos vazhdojë si gjer tashti me përfaqësuesat, por të vijnë Ministrat vetë. Nuk them se gjithë Ministrat duhet të jenë specialistë, por të paken të kenë parë provë. E të vijnë këtu të dëgjojnë e të praktikohen se nga bisedimet e Parlamentit do të mësojnë shumë gjëra, se këtu nuk arxhojmë frymën kot, por njeri di një çashtje dhe tjetri di një tjetër. Pra me ardhjen e Ministrave këtu, ata për veç qi do të detyrohen t' i studiojnë çashtjet mirë, por edhe do t' a dinë se ç' far ligjë bajnë. Unë jam i sigurt dhe këtë nuk e them për kritikë qi përfaqësuesit e tyre qi dërgojnë këtu janë ma të zotë se Ministrat, se vetë ata vetëm një nenshkrim venë, dhe kur asht kshtu të mos quheshin Ministra, por le të ishin Sekretar

d' Etat, jo si gjer dije qi përmendnin dhe një titull »shkëlqesë« Këtu bisedohen çashtje qi i takojnë politikës se Shtetit dhe për këtë resposable janë ata dhe jo shefët e Ministrivet. E thashë dhe ma parë qi Ministrat këtu do të msojnë shumë gjëra, se Parlamenti asht Universiteti ma i math i botës. Në asht se Ministrat t' onë nuk e mbrojnë dot tezën e Qeveries, unë them, le të marrën dhe nëpunsat e tyre teknik qi kanë. Shumë herë edhe kur na kanë ardhun Ministrat, kanë qenë të pa përgatitun. Këtë e kemi parë kur bisedohësh ditën e fundit budgjetit, kish ardhun Ministri dhe si mërrësh vesh me sekretarin ktu na thoshë nj'a dy fjalë. Zotnin! Duhet Ministri t' i studiojë me një rendësi të posaçme, pikat q'i takojnë Shtetit në politikën e jashtme e të mbrendëshme si dhe shdrivillimin t' ekonomis etj. Neve nga nëpunsit mundet të marrim vetëm shpiegime për përgjegjës si për ç' do gjë janë vetëm Ministrat. Mundet qi në një çashtje t'a vemë në vot-besim Ministrin, por në qoftë përfaqësuesi ay na thotë se »mua më falni Zotnin, se jam vetëm për këtë çashtje dhe këtë tjetër nuk e di« dhe kshtu kalon. Prandaj proponimi qi bën Z. B. Begolli asht shumë i drejt' e i arsyeshem, dhe duhet të merret përa syshë.

Z. K. RADOVICKA : Z. Kryetar ! Si kur të kishim parë orarin e Qeveries nuk do të zgjateshim kaqë në këtë bisedim se vërtet Ministrat duhet të ndodhen këtu, por ditën e hanë, të Merkuren dhe të Shënnde qi kemi neve Mbledhje, dhe Ministrat kanë Këshillë. Prandaj për të mundun qi të vijnë Ministrat këtu, duhet të ndryshohet orari, ja i mbledhjet t' ona, ose i Këshillit Ministrave.

ZANA : Dakor, e ndryshojmë.

Z. S. BLOSHMI : Z. V. Bamiha

çashtjen e shpiegoj shumë bukur dhe për talentin ë mirë qi ka e admiroj. Të gjithë e pranojmë qi Ministrat duhet të vijnë këtu, por deputetët për se shumë herë mungojnë ?

Mundet qi Ministrat të kenë dhe punë qi nuk vijnë, por Deputetët ç' shtrengon qi të mos vijnë ?

Z. F. VOKOPOLA : Z. Kryetar ! Mjerisht unë nuk mundem të bashkohem me mendimin e Z. Bamihës, i cili thotë se domosdo duhet Ministrat të vijnë vetë këtu. Jo, Zotrinj. Si mbas Rregullores ata kur janë okupuar me punë kanë të drejtë të dërgojnë dhe përfaqësues të cillët përfaqësues janë resposable si kur se të qe dhe vetë Ministri se asht e ditun qi një përfaqësues qi vjen këtu zavërdzon Ministrin përpara Dhomës. Z. Bamiha, nga nj' anë thotë se përfaqësuesat qi dërgojnë Ministrat nuk janë të zotë dhe neve nuk mund të bisedojmë me ata; dhe nga ana tjetër prap thotë se Sekretarët dhe Shef seksonat dijnë ma shumë nga Ministri, se Ministrat prej tyre marrin instruksione d. m. th. fjalët qi thotë vetë i kundërshton dhe flet për ata Ministra qi neve die u dhamë vot-besimin dhe si tha dhe Z. Deputet i Gjinkastrës Z. K. Radovicka ata në ditët qi kemi na mbledhje, kanë Këshillë Ministriale dhe punojnë jo vetëm ditën po dhe natën. Ç' asht arsëja qi po bajmë këto konfuzione, unë nuk e di se si thashë përveç qi Ministrat si mbas Rregullores kanë të drejtë të dërgojnë përfaqësuesat, por veç kësaj në jetën Parlamentare t' onë d. m. th. në këto të katër vjet, Qeverija nuk ka mundun të nxjerë nonji punë se Kabineti kurdohurë ka marrë pjesë në bisedimet. Pra në se duam në ç' do çashtje, me randësi ose pa randësi të ndodhen Ministrat këtu, duhet qi prej tyre të mos presim punë. Në thënjë

se ka çashtje me rrëndësi dhe duhet të vijë domosdo Ministri. Për këtë si kur se e patë një orë ma parë qi na tha vetë përfaqësuesi i Ministrisë Financavet se këtë çashtje unë nuk e di dhe s' do të vijë vetë Ministri të japë shpiegime. Prandaj çdo gjë duhet të merret me gjak të flohtë dhe se nuk vinte Z. M. Libohova, t'u themi dhe Ministravet sodmë, të cilët janë të ngarkuem aqë me punë sa punojnë dhe natën.

Z. B. BEGOLLI : Z. Kryetar ! Proponimin qi bëra un nuk e bëra me qëllim qi të akuzoheshin Ministrat, por e para qe se më hoqi vërejtjen përfaqësuesi i Ministrisë Financavet i cili tha se për këtë çashtje »nuk kam dije dhe të vijë vetë Ministri« dhe e dyta u tremba se mos na quajmë si kabinet i parë ose t'a them ma mirë si Z. M. Libohova qi nuk pëlqente Parlamentin.

Z. S. BLOSHMI : Kjo s' ka dyshim.

Z. B. BEGOLLI : Pra proponimi qi kisha bërë unë ky qe dhe ekërkoj qi të viret në votë. Sa për akuza si hashë nuk munden t' akuzoj ata Ministra qi die u dhashë votë besimin.

Z. J. EREBARA : Z. Kryetar : Në votë dhe sa ma shumë në Ballkan tu më ka rënë rasti të ndodhem në tër Parlamente, nuk kam parë qi një sekretar të përfaqësojë Ministrin, se nuk mundet kurrë qi Sekretarët ose tatipçit të vinë këtu dhe të përfaqëojnë Qeverien se ata nuk e dinë shpirtin e Qeveries d. m. th. nuk mundet të liret shpirti i Shtetit në orë të tyne. Asht një diskreditim për Qeverien dhe nuk mundet të bahet unë.

Z. F. RUSI : Z. Kryetar ! Kemi një rregullore e cila thotë se Ministrat mundet të vijnë vetë ose të dërgojnë

përfaqësuesat e tyne. Veç kësajë Shef seksjonet qi vijnë këtu të mos i quajmë si nëpunsa e Sekretarë të vogjël se ata kanë dije si nga pikpamja e politikës së Shtetit, ashtu dhe për çashtje teknike. Besoj se në ç' do Shtet kshu asht, qi kur Ministrat janë të okupue me punë, mundet të dërgojnë Përfaqësuesat e tyne.

Z. Gj. ÇAKO : Asht gënjeshtër, se në as një Shtet nuk përfaqësohen Ministrat prej Sekretarvet.

Z. F. RUSI : Z. Kur se qëllimi asht të na jepen shpiegime prej Qeveries mbi ç do çashtje qi kemi në bisedim, për se të mos vijnë përfaqësuesit e tyne për të dhenë shpiegimet e nevojshme, por kurdoherë të kërkojmë Ministrat e t'i ndalojmë nga puna ? Sa për Z. M. Libohovën mos e kritikojmë se ay kurdoherë asht prezantue vetë këtu për të mbrojtun çashtjet.

Z. J. HURSHIDI : Z. Kryetar ! Unë bashkohem me mendimin e Z. B. Begollit e të Z. V. Bamihës dhe për këtë nuk do të xgjatem në teorië, po do t'u tregoj një shëmbëll praktik qi na ka ngjar këtu mbrenda në Parlament. Kur bisedohesh l'gia mbi internimin e fëmijës së aratisnvet kemi bisedue tri orë me një nga shefat e M. P. Mbrendëshme, dhe tri orë me një shef tjetër prap të asaj Ministrije, dhe ma në fund u la qi të vinte Ministri vetë. Pra ç' qe arsyaia të bisedonim gjashtë orë me shefat e seksjonevet dhe ma në fund çashtja u la të vinte Ministri ?

Z. F. VOKOPOLO : Pika qi mbahet Z. V. Bamiha nuk asht tjetër për veç se në rast qi kur vjen Parlamenti me Ministrin në kundërshtim dhe Ministri, në vot-besimin, kshu qi, po të këtë përfaqësues, kjo nuk mund të bahet thotë Z. Bamiha. Por dhe

kjo për mue nuk ka nonji rrëndësi se dhe vetë kur asht Ministri këtu, ka të drejtë si mbas Rregullores t'a shtypë këtë gjer dy dit.

Z. L. LLOGORI : Rregullorja na thotë se Ministrat kanë të drejtë të vinë vetë ose të dërgojnë përfaqësuesat e tyne. Për këtë neve si mas Rregullores nuk mundet t'i themi një Ministri eja kur ay nuk do të vijë. Mua në këtë çashtje më duket se bahet një abuzim, se përfaqësuesi qi do të vijnë këtu do të na japë një shpiegim të caktuem, qi ka marrë prej Ministrat. Prandaj neve çashtjen nuk duhet t'a marrëm si amurpropë qi nuk na ardh Ministri vetë por na dërgoj përfaqësues, por ardhja e tij asht e nevojshme, se ka një dije ma të gjerë në shpiegimet qi do të na japë. Veç kësaj Ministri duhet të vijë vetë, se ka bërë një ligjë dhe duhet të jetë këtu kur bisedohet për të marrë lavdimet d. m. th. të marrë një si satisfaksion për veprën qi ka bërë. Kjo ngan si ay qi bën një pikturë të bukur dhe pret ditën qi t'a shpjerë në ekspozision për t'i u çmue zotsi e tij. Pra si thashë, dhe Ministri edhe për këtë arsye duhet të vijë. Neve le të mos e nevojtim, por ay e ka për detyrë të vijë vetë, se përfaqësuesi qi na prezantohet vjen me instruksione të kufizueme, prej nga nonji herë ngjet qi biseda del jashtë asaj çashtjeje qi ay përfaqësues s' ka kompetencë. Prandaj them, qi jo kurdoherë, por kur asht nonji çashtje me rrëndësi duhet vijnë Ministrat.

Z. Gj. ÇAKO : Para se të çfaq mendimin t' im do t'u pyes Z. t' uej një gjë se ju e dini këtë. Rregullorja qi kemi këtu në Parlament a asht vërtetue nga fuqija ekzekutive d. m. th. prej Kryetarit të Republikës ose prej Këshillit të Naltë qi ka qenë ma parë.

Z. KRYETARI : Jo.

Z. GJ. ÇAKO : At' herë nuk qenka as kanun, por dhe kanun si kur të ishte, duhesh të ndryshohesh se nuk mund të jetë në kundërshtim me Statutin. Në ka bërë gabim Parlamenti i parë, nuk mundet të vazhdojmë dhe neve në ato gabime. Statuti na thotë se Ministrat janë resposam-lë përpara Dhomës së Deputetvet dhe jo përfaqësuesit e tyre. As në një Shtet të botës nuk ngjitet kjo që kur bisedon Parlamenti të mos ndodhen Ministrat. Pra ata që thonë se kështu thotë Rregullorja të mos zemërohen se ajo mundet të ndrrohet se nuk asht Shtatut.

Z. V. BAMHA : Unë nuk thashë se Ministrat t'ona nuk janë të zotë, por nga pikpamja teknike mundet të jetë m' i zoti një nëpunës nga Ministri. Sa për pikpamjen e politikës së Shtetit, kurdoherë duhet të vijë Ministri vetë. Thanë se mundet t' i thërrsim Ministrat kur janë me rëndësi, por cilat çashtje kanë rëndësi ata e dinë, neve nuk e dimë dot. Dhe nga një pikpamje tjetër do t' a shtrivilloj çashtjen se ardhja e Ministravet asht e domosdoshëm se ata janë drejtonjës të Parlamentit. Ata i drejtojnë bisedimet. Dhe ku nuk asht kapedani atje nuk bëhet gjësendi. Në Shtetet e tjerë si cili Minister ka një Sekretar d' Etat dhe një su-sekretar i cili asht teknik dhe në Parlament mundet të vejë vetëm ay që asht Sekretar d' Etat i cili asht dhe Parlamentar. Kurrë nuk mundet të vejë Su-Sekretari i cili merret vetëm me çashtje teknike. Kështu që, si thashë, nuk mundet të vejë të përfaqësojë Qeverinë as një Sekretar, as një Shef as një shërbëtor. Por pranohet vetëm ay që asht Sekretar d' Etat dhe Parlamentar. Për ndryshe asht i detyruar të vejë Ministri vetë. Si kur të kishim një opozitë të fortë

këtu në Parlament, me cilin do të bisedonim, me shef seksjonet? Jo, duhej kapidani. Dhe tashti se nuk kemi këtë, nuk po mundim të bajmë gjë. Në çdo gjë dalim jashtë themës se nuk kemi program të cilin kurdoherë e çfaq Ministri. Pra të mos zgjatemi në fjalë, po duhet të vijë kapedani, ndryshe nuk do të bajmë gjë.

Z. S. BLOSHMI : Zotni Kryetar! A asht në rendin e ditës kjo çashtje që po bisedojmë?

ZANA : Jo.

Z. S. BLOSHMI : Edhe unë kështu e di dhe kur morra fjalën ma parë theshë me të qeshur se «le Ministrat që nuk vijnë, po pse nuk vijnë dhe Deputetët?» dhe tash po shoh që bisedimi morri një rrugë tjetër.

Z. KRYETARI : Ky asht një mendim i Parlamentit. Po të doni t' i bahet një rekomandim Qeverisë që t' a marrë parasyshtë.

Z. K. FLOQI : Z. Kryetar! Propoj që kjo t' i rekomandohet Qeverisë si një dëshirë e tfaqun nga Parlamenti.

Z. F. VOKOPOLA : Nuk mundet t' i rekomandohet Qeverisë një gjë që sod nuk e kishim në rendin e ditës, se për t' u bërë një rekomandim duhesh që të merrësh një vendim nga Dhoma.

Z. KRYETARI : Bisedim mbi propozimin mbi zbritjen e një të tretës të çmimit të dhjetavet, të vitit 1923.

Këndohet propozimi si pason:

Kryesis së Dhomës së Deputetvet.

Ankimet e pa reshtuna që kanë bërë Parlamentit dhe Kuvëndit Kushtetues dhjetarët e vjetit 1923 të Prefekturës së Shkodrës dhe përshtetja e ankimevet të tyre Deputetvet të sodshëm t' asaj Prefekturë na detyron t' u lutemi të ndërrim. Deputetvet të marrën para syshë sa vijon:

Në kohën e shitjes të dhjetavet të lashta e të vona të v. 1923 mbret-

nonte ligja që lirte të lir, pa përkurrje tagrës, doganuer, të hye e bereqetit në Shqipëri. Kjo ligjë e te nga fuqija që më 15 Gusht të tit të naltpërmëndun.

Në kohën e shitjes të dhjetavet Prefekti i Shkodrës i pështetun ligjën e sypërtregueme, siguroj fjalë dhe me plakata të ngjitura për qytet, blerësit e të dhjetavet mas datës 15 Gusht bereqeti do psonte pagesën e tagrave dogan si mbas tarifës që aso kohe ish fuqi; kështu që dhjetarët të enkurazem blenë të dhjetat me çmime më të nalta, tue pasë gjithmon parasyshtë çmimin që bereqeti mund të zente rrugë të mbyllun.

Parlamenti i asaj kohe, tuj parase me të vërtet bereqeti mund të tej po të ju shtronte pagesës së rit doganuer, votoj një ligjë tjetër linje të lir të hyemit e bereqetit më 20 Gusht të v. 1924.

Kjo gjë i shkaktoj dhjetarvet naltpërmëndun dame të mëdhaja buernë ma se një të tretën e shumë përgjithshëm të dhjetavet që kishte.

Mas një kërkesë që Kuvëndi Kushtetues i pat ba Qeverisë kjo dha dhën t' u xirshin dy të tretat e të rës dhe një të tretë t' u linte vëderit Kuvendi Kushtetues të vendim.

Qeveria revollusjonare me një ligjë që kish shpallë shtet dhjetarët t' atij vjetit (1923) të psojnë pagesën e tri të katërtave lënë mvarun një të katërtën derhapin e Parlamentit, dhe për të damtue arkën e Shtetit, për konkurantash, i dha të drejtë dhjetavet të naltpërmëndun, të marrën së gjithnjë në adjudikatën e të tave të vjetit 1924.

Tue marrë parasyshtë dame:

gjanë dhjetarvet e tue kanë se një rmtim i Qeverisë nuk do të bijë shtë, për mos me ulë prestigjin e të, proponojmë.

I. Të porositet Qeverija t' i para-së Parlamentit, po në këtë sesjon, projekt-ligjë për zbritjen e një të tës se shumë q' xente e dhjeta e lashtavet dhe ajo e të vonavet të 1923 me gjith kumatën relative.

II. Për të mos u shkaktue dame kës së Shtetit t' u mbahet dhjetar-të sipertreguem si kaucjon për tyren q' kan deri sa të dalin lig'a r zbritjen e kërkue, një pjes e aftuëshme e pasunis së pa-tundë-me q' kan pasë pengue për të gjith tyren e t' u jipet e drejta me kon-rue në blerjen e të dhjetavet q' pejtazi do të vihen n' adjudikatë.

Besojmë se ankime të tilla janë të q' me kohë në Ministri të Fi-ncavet prej anës së Prefekturavet tjera të Shqipnis, ankime q' i janë rrsëritë dhe këtij Parlamentit tuj u izue po mbi shkaqet e sipertregue-me.

Nuk kemi mënden të lehtësojmë prefekturën q' përfaqësojmë, por mba-të belhen konstatimet e rasis në q' o vis të Shqypnis të merren masat deguate për njohtjen e të drejtavet kërkojnë.

Tirantë, më 25 në Qërshuer 1924

Preng: Lesh Gjoni, M. Bushati, K. ada, Nd- Kiçi Z. Mandiqi, Tefë Ge. , K. Miedha, S. Kalapa, B. Frashëri, h. Din o, B. Begolli, Qani Dëshnica.

Z. R. FICO: Z. Kryetar! Si kurse piegohet dhe në proponimin q' u ndue, në vitin 1922 si mas një ligjë- qe në fuqi bereqeti qe i lirë të rporbohësh nga jashtë pa kurrfar ogane. Kshtu si qe deti i çelun kish rdh drithë mift dhe shitej me një mim të lirë. Në vitin 1923, n' atë ohë kur do të shiteshin të dhjetat,

Qeverija e at' hershme tue pa se nuk afrohej as një dhjetar për të blerë të dhjetat, bëri një deklaratë tue thënë se deri me 15 Gush do të ish bereqeti i lirë të vinte nga jashtë dhe mas kësaj datë do të ndalohej, importimi d. m th. do të taksohej q' do drithë q' hynte në Shqipni. Të bazuem në këtë deklaratë dhjetarët tue shpre-sue se drithi do të shitej me një çmim më të lartë vunë kalemë dhe shtuan të dhjetat. Por masi Qeverija nuk e mbajti fjalën se me një ligjë tjetër u la i lirë të hymunit e bereqetit deri në vitin 1924, dhe prej kësaj panë një dam të math të gjith ata q' kishin marrë të dhjetat.

Z. F. RUSI: Masi Qeverija nuk u paska qëndrue në fjalë ata kanë të drejtë t' i adresohen gjyqit si mas ligjës.

Z. R. FICO: Sa për atë q' thotë Z. F. Rusi, ligj' i të dhjetavet q' kemi në fuqi parasheh vetëm kur ngjet do një kalamitet publik at' herë mund të adresohen blerësit gjyqit. Por këtu faj asht i Qeverisë, se nga një anë ka dhënë fjalën q' do të ndalojë impor-timin e drithit, dhe nga ana tjetër e ka ndryshuar. Pra për një faj osë ga-bim q' ka bërë Qeverija për se të li-ren të damtohen këta falzez. Kjo nuk asht e drejtë. (Vijon)

Statuti

Per urdhnin e Skender Beut

1. Për kujtim të shpalljes së Re-publikës në Shqipëri me 31. 1. 1925 themelohet urdhni e medalja e Sken-der Beut si i vetmi urdhen Shqiptar
2. Urdhni i Skender Beut, q'et në q' do degë në meritimet për Republi-kë. Shenjat e urdhnave q' kanë me u dhanë për meritime ushtriake, ndr-shojnë prej të tjerve në mënyrë, q'

ata kanë të venduemë dy shpata krye-sore.

3. Shkallet (gradet) e urdhnit janë: (tue fillue prej ma të ultit deri ke ma i nalti).

1) Kavalier: fig. 1. ka me u mbajt në anen e sipërme të krahënuerit majtë me sherit, kuq e zi.

2) Oficer: Fig. 3. ka me u mbajt në anen e poshtermë të krahënuerit pa sherit.

3) Komandeur: fig. III. ka me u mbajt në qafë me një shirit kuq e zi

4) Kordoni i math (grand-cordon) fig. 4. Ka me u mbajt me një shirit të gjanë luq e zi, i varun prej su-pit të djathtë deri në ije të majtë.

5) Ylli baras fig. 5. Ka me u dhanë gjithmonë për njeherit me grand cordon, ose edhe si dekorim i veçantë për komandeur. Prandej gjithsejt janë 5 grada urdhnash si vijojnë:

1) Posa: e vetem.

2) Posa: e vetem.

3) Posa: e vetem.

4) 3 me 5.

5) 4 me 5.

Për soverana e Kryetaret e Qyte-tit, edhe për njerzit të naltë të Shte-teve të huej (hommes d'etat) me një randësi të posatshme, krijohet një klasë e veçante e urdhni të Skender Beut.

Ky urdhen ka formen e një një-shme si komandeur.

Me gjith kët, ky nuk ashtë bamë me kraske (email,) por Shqipja në ru-bina të lidhana me ar q' ndjek anat e publishtes, skjepi kthtrat n' ar, nder sy Brillante (knevahir, Brillanta të ve-gjel).

Stema e midisme ashtë ba si vijon:

Elmi i Skender Beut n' ar me fund të kjarë në ngjyrë të lapis lazuri; në vend të fundit arit, me brillanta të vo-gjel. Kunorë lisit, me semeralda të li-dhuna n' ar në vend të fundit arit, me brillanta.

Ky urdhen mbahet në një kollan (katele).

Kio kollanë për bahet prej medaljeve me fytyrë në krenat idale, Skender Beut, Lek Dukagjini, Moisi Golemi Dibra, Muzhaka, Tonus Topia, e Ismail Kemali, e cila bashkohet nën nga tri shqipe në kuaske (Email) të kuq si katenë (vargu) (fig. 6).

Veç këtyre, ka me u nxjerrë edhe një medalje e Skender Beut e shtypun n'ar, n'argjën e në tunxh (branz) (fig. 7), e cila ka me u mbajt si të tjerat n'anen e majtë të krahënuerit me shirit kuq e zi.

4. E drejta e dhurimit, i përket vetem Presidentit të Republikës që është në fuqi.

Të dhanunit e urdhnit e i medaljes, është një shenjë mirësjije (gratis) e Kryetarit të Shtetit, prandaj nuk mundet të kërkohet prej kur kujt si një e drejtë.

5. Propozimet për të dhanunit, janë për t'u ba me rast të një veprës së deje për urdhen, ose edhe mbas një shërbimi të bam ma se mirit për shumë vjet rjesh. Këto propozime, janë për t'u ba prej Zyrrave sypërore në për Ministrin, relativisht nëpër Komandant e Fuqis Armate e të Gjendarmëris, dhe janë për t'u drejtue Zyrës Sekretaris të Presidentit të Republikës.

6. Të dhanunit rregullisht, bahet një herë në vjet, ditën e të Kremtës Kombëtare të Republikës (21. I. 1925); dhe sa të jetë e mundun, prej vetë Presidentit.

7. Sasia e urdhnave të shkallës së kordonit të math kufizohet me 5 cop. Sasia e Komandeurve do të ndahet në 30; edhe ajo e shkallës së Oficerëve, në 100. Në qoftë se plotësohet kio sasi, at'herë mundet epen urdhna të tilla vetem mbas vdekjes së proprietarve të shkallës, kordoni i math, komandeur, e Oficer.

8. Mbas vdekjes së proprietarit shenjat e urdhnave të medaljet, janë për t'u dorëzue zyres së urdhnave. Në qoftë se familja don me i mbajt për kujtim at'herë do të paguej çmimin e blerjes së tyre. Titullarit t'urdhnave të Skender Beut në rast të vdekjes i bahen nderime të posaçme

ushtrijake si mbas klasës s' urdhnit.

9. Me kohë, edhe vetem një personi mund t'i epen të gjitha gradat e urdhnit, (me këtë rallë: medalja) e tunxhit e argjentit edhe e arit e garadit e urdhnit si mbas radhës që u shenjue n'art. III.

Në qoftë se ndo njani mer ndo një gradë t'urdhnit ma të naltë se atë që ka, at'herë grada e fundit duhet dorëzue; *kio nuk ka fuqi për gradën e dytë e për medalje.*

10. Denimi gjyqësor për një faj të ç'nderueshme edhe delikt, sjell me vetë edhe humbjen e urdhnit, relativisht humbjen e medaljes.

Kio humbje do të përmendet edhe në vendim të Gjyqit.

11. Urdhnat e medaljet, mund t'u nepen edhe shtetasve të huej për meritime të veçanta, ose me shenjë nderi. Këto urdhna nuk kanë me u njeh në sasi të kufizueme në piken VII:

12. Urdhnat e medaljet, janë për t'u mbajtur të kremtet zyrtare për ditën e tjera, mjafton me mbajt vetem shiritin e urdhnit (o të medaljes) për ata që janë me uniforma, m'anen e majtë të krahënuerit, me civilat m'anen e majtë në biren e sipërme të qafes.

13. Kio ligjë hyn në fuqi që ditën e shpalljes.

14. Trupi Ministrues ngarkohet me zbatimin e kësaj ligjë.

Na, Kryetari i Republikës Shqipëtare, pelqejmë këtë ligjë të pranue prej trupave legjislativë dhe urdhnojmë zbatimin e sajë.

A. ZOGU, d. v.

Tiranë 3-XII-25

Ministri i P. të Jashtme
e Zav. Ministri Drejtësis

H. VRIONI d. v.

Ministri i Financave
S. STAROVA d. v.

Ministri P. Botore e Bujqësis
e Zav. Ministri P. Mbrendshme

M. JUKA d. v.

Ligjë

I. Autorizohet rregullimi i pagesave të mbrapambetuna si mbas dispozitivave të nenit 5 të ligjës së kontabilitetit (vjet 327 a-t) sot në veprim.

II. Çelet në Budgetin për ç' do

degë administrative nga një shtyp pa shifer e cila mer emertimin "Borxhe të vjetve të kaluem", ku llogariten të gjithë borxhet e përmendunat cilat ndonse kanë pasun kreditin e vjetër n'ushtrimin e perkatshe e kanë qerur të paguem, kanë mbetë pa u paguar deri në ditën e shpalljes së kësaj ligje.

III. Pagesa e borxhevet të mbeturina nuk mund të kalojnë shumën sasiës të mbrapambetunave që mund të nxiren mbrenda ushtrimit 1925-26 e të cilat do të parashifen në Buxhetin e t'ardhunave të këtij vjeti.

IV. Pagesa e depozitave të përkthyme e të shpenxume, të cilat kanë me u nxjerrë mbrenda vjetit 1925-26.

V. Insetohen në Buxhetin e ushtrimit 1925-26 të hyjet nga ndalimi pensioni si edhe të dalunat për pagesë pensjoni për ushtar e civila, e cila nuk do të kalonje shumën e t'ardhunave të nxjerruna nga perqindja për fond pensioni si mbas ligjës së fuqisë.

VI. Ministria e Financave asht autorizume për zbatimin e kësaj ligje.

VII. Kjo ligjë hynë në fuqi që ditën e shpalljes në fletoren zyrtare dhe ka vlefte deri në mbatim t'ushtimit financiar 1925-26.

Na, Kryetari i Republikës Shqipëtare, aprovojme këtë ligjë të pranue prej trupave legjislativë si mbas shkresës Nr. 167 me 19-XI-1925 Kryesisë së Senatit dhe dekretojmë zbatimin e sajë.

Tiranë me 21-XI-1925

A ZOGU d. v.

Zav. Ministri i Drejtësis
Ministri i P. të Jashtme
H. VRIONI d. v.

Ministri i Financave
S. STAROVA d. v.

Lajme të ndryshme

Si mbas vendimit 607 7-XII-92 të Këshillit Ministrues, Kryesia Republikës dekreton amnin e Z. Vass Kallucit si Prefekt definitiv në Durrës në vendin e Z. Ali Koka që nxiret pension.

Shtypshkroja "Nikaj" Tiranë